

Heřmanický občasník

Nejen pro občany Heřmanic

Ročník 13.

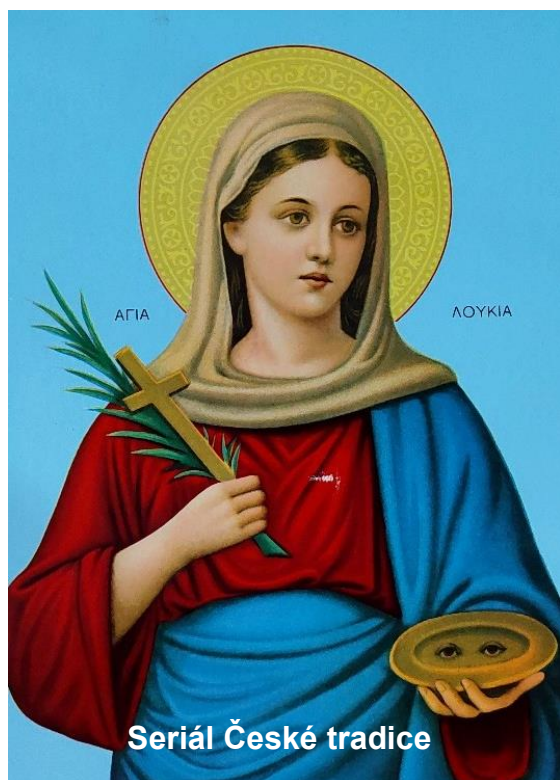
Číslo 3. Listopad 2023

Co vše hasiči vybojovali

Park U Netřesku je hotový

Seriál České tradice

Moldavská pohraniční policie

Tip na výlet

Z dění v obci

Informace z obecního úřadu

Milí přátelé,

jistě jste si všimli, že se změnil park u zvoničky. Děkuji za to Milanu Boušovi, který měl dobrý nápad obnovit tento park vysázením netřesku, aby znovu vrátil původní myšlenku tohoto místa. Tento park se totiž jmenuje park U Netřesku. Byl vybudován na podzim roku 2006 a jeho název jste si v anketě zvolili vy, občané. Netřesk je součástí našeho obecního znaku, hojně rostl po celé obci, ale povodeň v roce 2010 nám vzala park i všudypřítomný netřesk. Ale letos se nám tato krásná rostlina vrátila zpět do vesnice. Realizace této myšlenky se ujal místní spolek SPOK, který získal finanční podporu od Nadace VIA na rozsáhlejší projekt Park U Netřesku a heřmanická zelená školka. Obec pomohla s terénními úpravami, sázení se ujaly děti z dětřichovské školy a školky a také široká veřejnost. Velké díky patří Milanu Boušovi, bez kterého by nebylo co sázet. Dodal neuvěřitelnou spoustu vlastnoručně vypěstovaných sazenic netřesku a po osázení celého parku dokonce zbylo i na rozdání všem zúčastněným jako poděkování za pomoc.

S blížícím se koncem roku je čas na zklidnění, rozjímání a užítí si vánoční pohody. Proto mi dovolu popřát vám příjemné prožití vánočních svátků v pohodě a v klidu, bez velkého shonu.

Touto cestou také děkuji všem spoluobčanům, kteří během roku byli nápomocni ve zvelebování naší malé obce. Velice si toho vážím!

Bez vaší pomoci bychom nebyli tam, kde jsme... protože JAKÉ SI TO UDĚLÁME, TAKOVÉ TO BUDEME MÍT 😊

Přeji vám všem hodně štěstí a zdraví v novém roce 2024 a těším se na další spolupráci a nápady.

Vladimír Stříbrný, starosta obce

Co jste, hasiči...? Ivana Mrázová

Milí čtenáři,

s úspěchem můžeme říct, že nám za letošek přibylo 8 nových duší. Jsme moc rádi, že máme mnoho nových členů.

Mladí hasiči

15. 10.	Pertoltice ZPVH	Starší A	5. místo
		Starší B	14. místo
		Mladší A	4. místo
		Mladší B	11. místo
11. 11.	O předvánočního kapra	Mladší	3. místo
		Starší	5. místo

Dále jsme udělali makovou loučku na návsi.

Dorost

21. 10.	Heřmanice ZPVB	smíšenka	8. místo
---------	----------------	----------	----------

JSDH (jednotka sboru dobrovolných hasičů)

10. 7.	Heřmanice	balík v nádrži
15. 8.	Heřmanice	pád stromu
7. 10.	Heřmanice	požár stodoly

Dospělí

Mohli jste nás vidět na dnech IZS, na fotbale. Dále jsme byli na akci Pyrocar, kde jsme se podívali na krásná auta ostatních sborů.

Soutěže dospělí

15. 7.	Dětrichov	12. místo
22. 7.	Ludvíkov	12. místo
5. 8.	Lužec	4. místo
2. 9.	Raspenava	3. místo
9. 9.	Libverda	4. místo
23. 9.	Hejnice	14. místo
7. 10.	Frýdlant	11. místo
	Okřsková soutěž	4. místo
11. 11.	O předvánočního kapra	1. místo

Dotace

Nadace Agrofert
Liberecký kraj
Národní sportovní agentura

Maková louka

ZHVB Pertoltice starší

ZHVB Heřmanice dorost

T. J. Sokol – cvičili jsme pro radost, pro zdraví – Dáša Judlová

Rozloučení s Janou

Rozloučili jsme se s Janou Vaňkovou, která zemřela 5. července 2023. Od roku 1970 byla významnou členkou TJ Sokol Heřmanice (od r. 1990 T. J.). Vnímali jsme ji jako kamarádku, kdy jsme na společných akcích organizace a při soukromých sezeních strávili hodně času a stihli si toho dost říct. Budeme na Tebe, Jano, s úctou vzpomínat. V rámci obce se zapojovala do různých akcí, jako bylo vítání nových občánků, dětské akce, sportovní akce, jednání v jednotě atd. Po většinu let vykonávala funkci hospodářky. Získala III. stupeň ČSTV, bronzovou medaili ČOS a Pamětní medaili za činnost za období 1970-2020 (50 let).

Jana Vaňková třetí zprava

Všesokolský slet 2024

V pražském Edenu se 30. 6. – 5. 7. 2024 zúčastní 20 000 cvičenců XVII. všesokolského sletu. Cvičenci se představí ve dvanácti hromadných skladbách na stejném místě, jako byly předcházející dva ročníky v letech 2012 a 2018. Na podporu sletu slouží finanční zdroje získané z příspěvků a účastnických poplatků sokolů, krajů, hlavního města Prahy a dalších partnerů. První všesokolský slet se konal 18. června 1882. Sokol byl v 19. století třikrát zakázán, naposled svou činnost obnovil po listopadu 1989. Organizace má dnes 160 000 členů ve více jak 1000 jednotách, existuje v 18 zemích. Přejeme hodně sportovních úspěchů na sletu.

Sokolská výstava Liberec

Činnost 2023

Zapojili jsme se při vítání nových občánků, podpořili jsme dětský den, nezapomněli jsme na mikulášskou nadílku, píšeme do Heřmanického občasníku, zúčastnili jsme se valné hromady, tiskové konference a sokolské výstavy.

V Heřmanicích cvičili moldavští pohraniční policisté

Od 13. září do 26. listopadu pobývali v Heřmanicích tři kynologové z Moldavska. Kost'a, Sergej a Andrej jsou příslušníci Pohraniční policie Moldavské republiky a mladé německé a belgické ovčáky Lorda, Foxe a Croka zde cvičili na vyhledávání OPL, jmenovitě kokainu, heroinu, marihuany a metamfetaminu. Nyní, po skončení základního kurzu, jsou jejich psi schopni tyto látky vyhledávat ve vozidlech, v zavazadlech a u osob.

Díky statusu Regionálního výcvikového střediska služební kynologie Světové celní organizace cvičí čeští celní kynologové zahraniční kolegy se služebními psy již sedmnáct let. V naprosté většině se jedná o celníky, příslušníci pohraniční policie představují výjimku. Výcvik Moldavanů spadá do tříletého projektu mezi Celní správou ČR, Celní správou a Pohraniční policií Moldavské republiky a Českou rozvojovou agenturou. V rámci tohoto projektu, nesoucího přesný název *Rozvoj efektivity kynologické služby a kapacit práce se služebními psy Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky*, bude pro moldavské kynology během dvou let zakoupeno celkem 12 psů, 6 psů pro každý z obou sborů, kteří budou postupně vycvičeni pro pachové práce (omamné a psychotropní látky a tabák).

Tento výcvikový kurz byl již 33. mezinárodním výcvikovým kurzem, který Celní správa ČR prostřednictvím heřmanického Výcvikového zařízení služební kynologie pro své zahraniční kolegy uspořádala.

Martina Strnadová

Psovodi Pohraniční policie Moldavské republiky

SPOK & SOUSEDSKÁ KLUBOVNA

V posledním červencovém čísle jsme informovali o novém dlouhodobějším projektu Park U Netřesku a heřmanická zelená školka. Prvotní plán byl takový, že budeme supervýkonní a touto dobou už bude vše dávno hotové a dokončené. Ale jak už to tak bývá, vy jistě víte, o čem je řeč, plány se dokážou měnit každou minutou, a tak jsme se zkrátka přizpůsobili situaci a svůj čas a síly jsme rozložili do jara.

V tuto chvíli je dokončený park u dřevěné zvoničky, kde s pomocí zaměstnanců obce, pana starosty a mnoha dobrovolníků vznikl velký záhon s menšími skalkami, osázený stovkami netřeskových růžiček. V záhoně a v okolí jsou usazené tři nové dřevěné originální lavice od našich osvědčených řezbářů. V období vydatných dešťů se mořská panna na loďce skutečně nachází uprostřed vodní plochy, což byl pro mne zvláště překvapivý efekt!

Část projektu věnovaná sousedské zahradě bude postupně dokončována zase až v jarních měsících. V plánu je smontovat a natřít zahradní domek, maximálně jej vylepšit proti nepříznivému počasí, postavit ohniště. Nově vzniknou další záhony na byliny a vyroste i plot, který ochrání zahradu zejména před lesní nenasytnou zvěří. Děkuji všem, kteří pomohli s přípravou dřeva a vytvořením rovného základu na umístění zahradního domku. Takové práce totiž nejsou téměř vidět, ale zaberou spoustu času a v tomto případě i sil provrtat se hlouběji do země... uff!

Před letními prázdninami jsme se, zejména s dětmi, v klubovně a v tělocvičně scházeli minimálně jednou týdně. Věděli jsme, že se začátkem nového školního roku situace změní. Velká část dětí nastoupila do první třídy a rodiče do práce, takže přibýlo nových povinností a ubylo volného času. Setkání jsou tedy občasná a v mnohem menších skupinkách. Budeme se snažit soustředit se na zachování tradičních a oblíbených setkání souvisejících například s blížícím se adventem (tvořivé dílny).

Jelikož ale děti školkových i mladších je v Heřmanicích ještě hodně, bylo by skvělé, kdyby se našly maminky, které by pomyslné otěže přebraly a tělocvičnu nadále hojně používaly. Sousedská klubovna je prostor, který může bezplatně využít jakýkoliv Heřmaničák zejména pro veřejně dostupné aktivity. Neváhejte nás kontaktovat na e-mail spokhermanice@gmail.com.

Hezké předvánoční období přeje za SPOK

Simona Benešová

Heřmanické kukátko

Lavičkový týden

Letošní ročník sochání začal trochu dramaticky. Alespoň zpočátku to tak vypadalo. V pondělí na srazu chyběli dva z tradičních účastníků. Sluníčko, Michal Jára, měl problém s elektronickou dálniční známkou, která mu oznámila, že ji může použít až ve čtvrtek. Všechno se ale podařilo vyřešit a Michal se v úterý dopoledne objevil. Jarda Dědek měl jiné starosti, auto odmítlo jet. Taky on se ale během úterka objevil a stihl vyrobit, co se od něho čekalo. Vytvořil další lavičku, jezevčíka, a dvě desky ke stolu, který bude mezi oběma lavičkami u hospůdky. Abychom byli spravedliví, musíme pochválit místostarostu Martina Hubeného, který dal jezevčíkovi konečný dekor.

Tentokrát bylo úkolem většiny řezbářů vytvořit další lavičky ke zkrášlení naší vesničky. Samozřejmě, že si nemyslíte, že šlo o nějak stlučená prkna na nohách. Byla to díla, která berou dech. Honza Viktora na oba konce vymazlené lavičky, která by měla zkrášlit prostor před obchodem, umístil roztomilé medvídky. Ani Michal a Luboš Jiránek nezůstali pozadu a jejich krásné výtvary budete moci vbrzku obdivovat v parku U Netřesku u Olešky.

Před rokem jsem vám slíbil, že vás blíže seznámím s mladým začínajícím řezbářem Matějem Vorlem. Letos dostal náročný úkol a vyrovnal se s ním skvěle. Vytvořil nový podstavec pod čápa u hasičárny za původního, který podlehl působení počasí a času. Jak jsem už předeslal, slíbil jsem minule, že vám o něm povím trochu víc. Připomínám, že loni slíbil přijet za rok zase. Tak jsem ho letos vyzpovídal trochu víc.

Nejprve připomenou fakta z loňska. Je studentem Střední a vyšší odborné a umělecké školy v Praze a ukončil její 2. ročník, mimochodem stejně úspěšně jako ten předchozí. Čekají ho ještě dva roky do maturity a po jejím úspěšném složení, o čemž nemůže být pochyb, bude mít kvalifikaci umělecký řezbář. Má ale vyšší cíle, rád by studoval dál na nějaké vysoké škole, která by odpovídala jeho představám o dalším uplatnění. Třeba na lesnické, ale hlavně aby to bylo od dřeva. Nebojí se ale ani na určitou dobu praxe a potom pokračovat ve studiu.

Zajímalo mě, jak se v něm zrodil vztah k řezbařině. V rodině se tradovalo, že jeho praděda uměl všechno, a on prý tu šikovnost po něm zdědil. Ze všech materiálů ale měl největší vztah ke dřevu a to nakonec rozhodlo.

A co další zájmy, koníčky? Tak na to už prý moc času nezbyvá. Ze školy do dílny, ve volných chvílích zkouší soustružit, zatím jenom dřevěné misky, ale uvažuje o figurkách. Taky rád kreslí, což ovšem podle Honzy Viktory patří k základním schopnostem dobrého řezbáře. To by zatím mohlo stačit, ale doufám, že se jeho výtvary budeme moci pokochat i v příštím roce.

oba

Opět po roce

se sešli představitelé a sympatizanti vlasteneckých organizací u Kodešovy skály, aby si připomněli událost před osmdesáti pěti lety, kdy byl tento statečný učitel zavražděn německými ordnery. Již tradičně se přijeli poklonit polští přátelé ze strany Nová levice Polska, kterou vedl Lucian Żelabowski. Vedení Ústředního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu zastupoval jeho místopředseda plukovník v. v. Emil Kulfánek. Za Národní radu Klubu českého pohraničí byl přítomen místopředseda NR Václav Větrovec, za Krajský výbor KSČM jeho předseda Ing. František Pešek a místopředsedkyně PhDr. Věra Picková. Krajské ředitelství Policie České republiky zastupoval sympatický mladý nadporučík Soukup.

Sestavu zástupců organizací a spolků doplnili člen Republikové rady Československé obce legionářské a předseda Oblastního výboru ČSBS Zbyněk Cincibus, předsedkyně Levicového klubu žen Liberec Růžena Ryšánková, předseda Jednoty ČSOL Česká Lípa Leoš Hamrský, předseda Vlasteneckého sdružení antifašistů Jilemnicko Karel Dvořák a za spolek Poslové budoucnosti Ing. Jaroslav Tichý.

Vzpomínková akce se konala netradičně ve středu 27. září, protože jako vždy navazovala na připomenutí události z téhož roku v Habarticích a Srbské a bylo nutno je sladit podle možností všech tří obcí. Už předtím, v pátek 22. 9., si toto výročí připomněla delegace krajského zastupitelstva, kterou zastupoval sám krajský hejtman Martin Půta. Nešlo by napříště dohodnout společnou akci?

Plukovník v. v. Emil Kulfánek připomněl události ze září 1938 a ocenil hrdinství Otakara Jaroše. Nato pak navázal předseda KVKŠČM František Pešek, který zdůraznil, že je nutné si tyto události připomínat, zejména nyní, kdy pokřivený výklad dějin jednostranně odsuzuje odsun Němců po 2. světové válce a „zapomíná“ na události před jejím vypuknutím, tedy vyhnání českého obyvatelstva z pohraničí. Na to se nesmí zapomínat, stejně jako na statisíce obětí, které nám válka přinesla.

oba

Obec Heřmanice uděluje

Takto začíná pamětní list, který obdrželi všichni soutěžící za účast v 6. ročníku soutěže o nejlepší bramborový salát v sobotu 18. listopadu. Letos jich bylo přihlášeno rekordních 30 nejen z Heřmanic, ale tradičně i ze sousedních obcí a z Bogatynie. Tato soutěž se stala tradicí a je to dobře. Možná se pletu, ale zdá se mi, že na rozdíl od prvních ročníků, kdy se soutěžící snažili různými způsoby pomoci k vítězství svého salátu, už to u mnoha není to hlavní. Ne že by nechtěli uspět, to by asi ani nebylo u soutěže normální. Ale zejména místní si pochvalovali, že se zase mohou na společné akci pohromadě setkat s dalšími občany, což se jim tak často nepodaří. A nálada v sále tomu nasvědčovala. Tu navíc skvěle podporovala hudební skupina Všudedoma, složená z kamarádů, kteří hrají jen pro radost sobě i ostatním. A když si to všechno dáte dohromady, vyjde vám z toho opravdu vydařené odpoledne. A když vám u stolu přímo za zády maminka kojí miminko, máte pocit, že je to opravdu tak.

Taková akce se ale nepřipraví sama, proto je slušné zmínit se o těch, kdo se na tom tradičně podílel. Byla to sehraná parta sympatických žen, které nejprve upořádaly stoly pro soutěž, přijímaly soutěžící saláty a připravovaly je k ochutnávce. A nakonec po skončení ochutnávek sčítaly body. A jak to nakonec dopadlo?

1. Věra Studničková
2. Jiřina Dohnalová
3. Miloš Reinhardt
4. Eliška Walterová
5. Třešňáci

Blahopřeji vítězům a děkuji všem ostatním za účast.

Kromě pamětního listu obdrželi všichni soutěžící ceny podle umístění v soutěži, které kromě obce Heřmanice poskytl sponzoři:

Spiderglass Heřmanice

Agro Kutílek

Nápoje Šípek

Pivovar Svijany

Coca-Cola

Park miniatur památek Dolního Saska

Jednorázové nádobí věnoval Vít Martinec.

Ted' už mi zbývá jenom poděkovat všem účastníkům, nejen soutěžícím, a těšit se na příští ročník.

oba

Tipy na výlety

Od 11. 11. je otevřená rozhledna Hamštejn u Koberov. Rozhledna je vysoká 25 m a vede na ní 121 schodů. Vstupné je zdarma a otevřená je celoročně.

Dále můžete zkusit Riegrovu stezku. Po cestě se můžete začíst do naučných tabulí, které vám prozradí historii stezky a jednotlivých zastavení.

Pokud milujete světýlka, tak můžete navštívit Světelný park ve Žlutých lázních v Praze. Cena je 220-250 Kč za dospělé. Otevírací doba je od 16 do 21 hodin.

A poslední tip je pro milovníky zámků. Zámek Zákupy si pro své návštěvníky připravil zimní prohlídky.

Kapitola sedmá – Od Boleslava k Břetislavovi (1.část)

Minule jsme naše vyprávění přerušili v době, kdy se přemyslovský stát nezvratně začlenil do společenství zemí tehdejšího světa. Po knížeti Boleslavovi, který panoval plných 37 let, nastoupil jeho syn Boleslav II. Jeho vláda se vyznačovala především aktivní církevní politikou. Vyslal do Říma poselstvo v čele se svou sestrou Mladou, aby tam vyjednálo zřízení pražského biskupství a tím vyjmutí Čech z Řezenské diecéze. Výsledkem bylo založení kláštera svatého Jiří na Pražském hradě, jehož abatyší se stala právě Mlada. Zároveň s tím vzniklo pražské biskupství. Prvním biskupem se stal Sas Dětmar, po jeho smrti v roce 982 pak Slavníkovec Vojtěch, který pravděpodobně v roce 992 založil mužský břevnovský klášter. Boleslav II. dále posiloval postavení státu a svou sestru Doubravku provdal za zakladatele polského státu knížete Měška I. Získal tak velmi silného spojence.

V roce 995 došlo k násilnému sjednocení země, když Boleslav II. nechal vyvraždit celý rod Slavníkovců na jeho sídle Libici. Získal tak vládu nad většinou území tehdejších Čech. Další vývoj českého státu potom probíhal v podobě nechvalně známých sourozeneckých sporů synů Boleslava II., v nichž se prolínaly vlivy polského státu a vměšování Římskoněmecké říše. Posuďte sami.

Boleslav III., zvaný Ryšavec, se na českém knížecím trůnu dlouho neohráł. Proslul hlavně svou krutostí, kterou se hned v počátcích svého panování představil. V obavě před ztrátou trůnu a v důsledku vlastní neplodnosti a neschopnosti zanechat vlastního potomka nechal vyklestit svého potenciálního protivníka, mladšího bratra Jaromíra. Chtěl se zbavit i nejmladšího bratra Oldřicha, kterého pozval na své sídlo a připravil jeho zavraždění v lázni. Ten však byl pravděpodobně v posledním okamžiku varován a stihl uniknout o pověstný vlas. Spolu s Jaromírem pak uprchli a azyl našli na bavorském dvoře Jindřicha II. Nemusíme zabíhat do podrobností v líčení dalších událostí, které následovaly, stačí uvést, že Ryšavec svou neprozíravostí v politice, spojenou s nesmírnou krutostí, podnítil povstání, před nímž byl nucen uprchnout ze země. Psal se rok 1002.

Do záležitostí českého státu se poté zapsal polský vladař Boleslav Chrabrý. Nejprve využil svého příbuzenského vztahu s Přemyslovci a krátce vládl opuštěnému českému stolci. Potom dosadil za českého knížete Vladivoje, o němž toho není téměř nic známo. Údajně to byl příbuzný Přemyslovců, snad syn polského knížete Měška a přemyslovské kněžny Doubravky. Ten však skončil po několika měsících, když se údajně upil k smrti. Přesto za krátkou dobu svého panování stačil těžce poškodit státoprávní postavení českého knížectví, když ve snaze upevnit si nečekaný zisk knížecího titulu požádal tehdejšího novopeceného německého krále Jindřicha II., aby mu Čechy oficiálně udělil v léno. Jindřich to pochopitelně velmi rád učinil. Došlo tím k neslýchané situaci, kdy Vladivoj dobrovolně vstoupil do vztahu podřízenosti vůči německému králi, a tímto individuálním krokem způsobil, že tento akt počal být po staletí vykládán jako důkaz, že český stát, tedy i s jeho obyvateli, je německým lénem. Tehdy se zrodil problém, který tak vážně a nadlouho poznamenal naše dějiny.

Stále tu ale byl polský Boleslav Chrabrý, který znova uvedl na český stolec Ryšavce. Ten se opět uvedl jako kruťas. Uspořádal masopustní hostinu, kterou proměnil v masakr, nechal povraždit velké množství dvořanů a předáků. To vyvolalo vzburu všech vrstev obyvatel, čehož využil Boleslav Chrabrý a sám se ujal stolce českých knížat. To se ale nemohlo líbit Jindřichovi II., a tak nutně muselo dojít ke střetnutí. Došlo k němu v srpnu roku 1004. Jindřich se vypravil s vojskem do Čech a vzal s sebou i Jaromíra a Oldřicha. Tím si získal nejen české předáky, ale i český lid, který Přemyslovce považoval za jediné legitimní vládce českých zemí. Vojska Boleslava Chrabrého opustila Prahu téměř bez boje.

oba

Co možná nevíte

Ludmila a Drahomíra

Sv. Ludmila (foto Wikipedie)

V pátrání po minulosti se většinou zabýváme významnými událostmi a činy panovníků. Poněkud stranou naší pozornosti přitom zůstávají ženy. Přitom ale některé z nich sehrály v dějinách nemenší, občas i rozhodující roli. Pokusíme se to trochu napravit. Dnes se budeme věnovat ženám, které se výrazně zapsaly do počátku dějin českého státu.

První historicky doloženou kněžnou přemyslovského státu byla Ludmila, dcera knížete kmene Pšovů Slavibora, která se stala manželkou knížete Bořivoje, zakladatele českého státu. Spolu s ním se nechala pokřtít, ale nikoliv franskými, nýbrž slovanskými kněžími. Jestli to byli přímo Konstantin či Metoděj, nebo jejich žáci, o tom už se můžeme pouze dohadovat. Pro naše vyprávění je důležité připomenout, že Bořivoj a Ludmila měli dva syny, Svyatopluka a Vratislava, kteří se po Bořivojově smrti v totéž pořadí ujali vlády nad knížectvím.

Zajímá nás především druhý v pořadí, Vratislav. Ten pojal za manželku Drahomíru, podle pověsti dceru knížete slovanského kmene Stodoranů, který ještě nebyl pokřtěn

a setrval u pohanského náboženství, jako ostatně v té době většina slovanských kmenů. Po sňatku s Vratislavem byla Drahomíra pokřtěna, ale ve svém přesvědčení stále tajně vyznávala slovanské, tedy pohanské bohy. To byl také jeden z důvodů vzájemné nesnášenlivosti mezi ní a tchyní Ludmilou, která zcela přijala křesťanskou víru. Vratislav a Drahomíra měli podle legend tři syny a čtyři dcery. Prokázáni ale jsou pouze synové Václav a Boleslav. Jejich úloha v dějinách je dostatečně známá a byla popsána v cyklu Z česko-německých vztahů.

Dalším důvodem napjatých vztahů bylo, že Ludmila měla značný vliv na výchovu vnuka Václava v křesťanském duchu. Obě ženy se dostávaly do stále ostřejších konfliktů, které chtěla Ludmila utlumit odchodem na Tetín. Po smrti knížete Vratislava v roce 921 jí bylo svěřeno poručenství nad mladičkým Václavem, který se stal nástupcem svého otce na knížecím stolci. To dále vyhrotilo nenávisť vládyčtivé Drahomíry vůči Ludmile, a tak se rozhodla celou situaci vyřešit definitivně. Na Tetín poslala zjednané zloduchy Tunnu a Gommona, kteří Ludmilu uškrtili. Stalo se prý v noci z 15. na 16. září 921.

Při porovnání dosažitelných údajů se nabízí otázka, zda smrt knížete Vratislava a jeho matky Ludmily ve stejném roce, tedy v roce 921, nemá nějakou spojitost. Vratislav byl křesťan, jeho žena Drahomíra tajná pohanka, která navíc podporovala spíše ambice mladšího a bojovnějšího syna Boleslava než pokorného a pobožného Václava. Byla smrt Vratislava přirozená? Ale to už jsou přímo spekulace, jenomže já jsem si je nevymyslel. Jsou tu a zatím je nikdo nepotvrdil, ale ani nevyvrátil. Drahomíra setrvala ve své nesnášenlivosti ke svému okolí a musela proto na Václavův příkaz opustit knížecí dvůr. Teprve poté, když se poměry uklidnily, jí dovolil se vrátit. Zajímavostí je, že podle dochovaných pověstí byla v roce 935 ve Staré Boleslavi přítomna vraždě knížete Václava.

To už je trochu moc náhod najednou, nemyslíte? Ale nechci vás navádět ke spekulacím, jenom se domnívám, že by neškodilo zabývat se naší národní historií trochu více a hledat v ní poučení.

Kněžna Ludmila byla spolu se svým vnukem Václavem prohlášena za svatou v 11. století. Mělo to svou logiku. Pražské biskupství, založené koncem desátého století, by nebylo plnohodnotné, pokud by nemělo svého svatého. A tady se naskytovali rovnou dva, navíc oba křesťanští mučedníci. Kromě toho papež Silvestr II. už v roce 999 svatořečil Vojtěcha, což byl ale Slavníkovec, takže bylo třeba podepřít moc Přemyslovců vlastními svatými.

Z uvedeného je patrné, že ženy se do dějin naší země zapsaly velmi výrazně už od samého počátku. V průběhu věků to třeba nebylo tak zřejmé, přesto ještě mnohé z nich budou stát za připomenutí.

oba

Zřícenina hradu Tetín (foto Wikipedie)

České tradice

Advent

Toto slovo je odvozeno z latinského slova adventus (příchod nebo narození). Advent je rozdělen do 4 neděl, ty nesou název železná, bronzová, stříbrná a zlatá. Jenže tomu nebylo vždy tak, čtyři neděle byly ustanoveny až s nástupem 11. století. V závěru adventu nastává také zimní slunovrat.

K adventnímu času neodmyslitelně patří trdelník. Ten pochází patrně z Maďarska a symbolizuje hada. Trdelník se dělá z kynutého těsta, v některých regionech se dříve dával maminkám v šestinedělí. Advent byl obdobím hojnosti a to se nelíbilo církvi, ta nabádala k půstu.

O adventu se pořádaly výroční jarmarky. Doma si lidé začali vystavovat betlémy, ty se daly vytvořit ze všeho, od dřeva po chleba. Kdo si nedonesl z jarmarku domů alespoň jednu figurku do betléma, k tomu Ježíšek chodil poslední.

V tento den se také dodržoval rituál vánočního dubového polena. Dubové poleno se dalo dospod ohniště, aby oheň vydržel celý advent. Oheň pěkně doutnal, a když dohořel, krb se vymetl a popel o Třech králich vysypali na pole, aby přineslo dobrou úrodu.

Dříve se světnice zdobila zelenou větvíčkou. Snítka symbolizovala život se schopností přežít zimní tmou. Zdobení věnců začalo až v 1. polovině 19. století. Nejdříve byly věnce dřevěné, nabarvené na zeleno, teprve potom byly z chvojí. Věnce představovaly život, pak se dozdobily červeně, což symbolizovalo prolitou krev Ježíše Krista za spásu lidí. Na věnec se dávaly svíčky, ty měly barvu fialovou, červenou a růžovou, to jsou barvy Vánoc. Jejich zapalování symbolizovalo délku života.

V tomto čase se také věštilo. Pokud dívka chtěla vědět, kdy se vdá, zaklepala na kurník, a pokud se první ozval kohout, do roka se vdá. Do pečiva dívky zapékaly vlasy, řasy nebo chlup z lůna a ty pak dávaly vyhlédnutým mládencům. Mnoho zábavy si ženy užily u draní peří nebo u předení. V tomto období se nepořádaly svatby ani tancovačky.

Naši předkové se účastnili rorátních mší, které začínaly o páté hodině ranní a doprovázely je liturgické písně.

Dalším zvykem je adventní kalendář. Tento zvyk je nejmladší, první ručně dělaný kalendář byl vyroben v roce 1851. První tištěný kalendář byl z Německa, byl vystřihovací a byl tištěn v roce 1908. Jediným vánočním cukrovím, které naši předci měli, byly perníčky. I dary byly velice skromné, děti dostávaly jablka nebo nějakou malou hračku. Někdy se darovaly také mince, tu musel obdarovaný držet celý večer, aby měl pak dlouhé zdraví.

Advent slavili i pohané. Ať už pod názvem Saturnálie, nebo uctívání slovanského boha Dažboga, Svaroga a Svarožička. Naši slovanští předkové jako projev úcty zdobili stromy drobnými mlaskami pro zvěř. Tato tradice se dochovala do 2. poloviny 19. století. Ozdobil se i strom pro rodinu a chasu, pro ně byl jeden a byl to ovocný strom v sadu.

Advent byla doba lásky, sounáležitosti a modliteb, aby všichni ve zdraví přečkali zimní období.

Barbora a Lucie

Sv. Barbora (foto cesketradice.cz)

Legenda o sv. Barboře pojednává o Barboře z Nikodémie, jejíž pohanský otec ji miloval natolik, že ji chtěl ochránit před křesťanstvím. Jenže jeden z jeho sluhů byl křesťanem, Barboru všemu naučil a pokřtil ji. Jak se to její otec dověděl, zuřil tak, že ji vydal soudu a nechal ji mučit. Barbora se své víry nechtěla vzdát. Na důkaz potupy jí nechali uřezat prsa a nakonec jí otec dal setnout hlavu. K uctění památky sv. Barbory se 4. prosince slouží mše.

V tento den si dívky nařezaly větvičky z ovocných stromů. Tento den byl osudný a měl věšteckou moc.

Těmto větvičkám se říká barborky. Jednotlivým

větvičkám dívky kladivem rozdrtily konce a dávaly je do vody pokojové teploty. Jednotlivé proutky dostávaly jména. Která z těch větviček rozkvetla jako první, za toho chlapce se dívka provdala. Aby si rozkvetení opravdu zajistily, doplňovaly dívky do vázy vodu. Tu nosily od studánky v ústech tak, aby se voda ohřála, a pak teprve ji dávaly do vázy. Pokud ale dívka chlapce měla, pak jednotlivé proutky dostaly jméno po měsících. Ten, který vykvetl první, byl ideálním měsícem pro svatbu.

Barborky, děvčata, byly oblečené do bílých šatů, bílého šátku na hlavě a ozdobené věnečkem, kolem krku měly červený šátek a v ruce měly metlu, kterou hrozily. Navštěvovaly obydlí, žehnaly domácnosti, aby žila v blahobytu, a trestaly nepořádek. Dětem dávaly nadílku. Tato tradice vydržela do 1. světové války, pak nastal její úpadek.

I Lucie má legendu. Lucii ze Siraklu na Sicílii nutila matka, aby se vdala za pohanského aristokrata, který se zamiloval do jejích očí. Lucie si oči vydloubla a poslala je nápadníkovi. Toho tento počin popudil a udal ji. Lucie byla zadržena a mučena.

Dodnes se na Sicílii slaví svátek sv. Lucie. Dívka je oblečená do bílých šatů a na hlavě má věnec se zapálenými svícemi. To má symbolizovat nošení jídla pronásledovaným křesťanům. Jelikož měla v ruce jídlo, neměla kam dát svíci, tu si pak dala do věnce na hlavě. Od roku 1582 připadá svátek sv. Lucie na zimní slunovrat, podle juliánského kalendáře, dnes se tento svátek slaví 13. prosince.

U nás jsou dívky, lucky, oblečené do bílých šatů, na hlavách mají bílý šátek a před ústa si dávají papírový zobák. Zobák má odštíhnout to zlé, staré a nežádoucí. V ruce držely nože, které měly na děti, které se ládovaly cukrovinkami a nepostily se. Lucky nikdy nemluvily. V tento den se nesmělo příst, drát peří, šít ani prát. Pokud ale přeci jen hospodyně předla a lucka ji uviděla, nasypala do světnice komínem vřetena, aby hospodyně symbolicky přidělala práci. Lucky kontrolovaly domácnost, pomáhaly při úklidu a rozdělávaly ohně.

Sv. Lucie (foto kadidla-vykurovadla.cz)

Mikuláš

Svátek tento světec slaví 5. prosince (i když zemřel 6. prosince). Zkomoleninou jeho jména je Santa Claus. K tomuto světci se váže několik legend. Nejvíce ho uctívají pravoslavní Rusové.

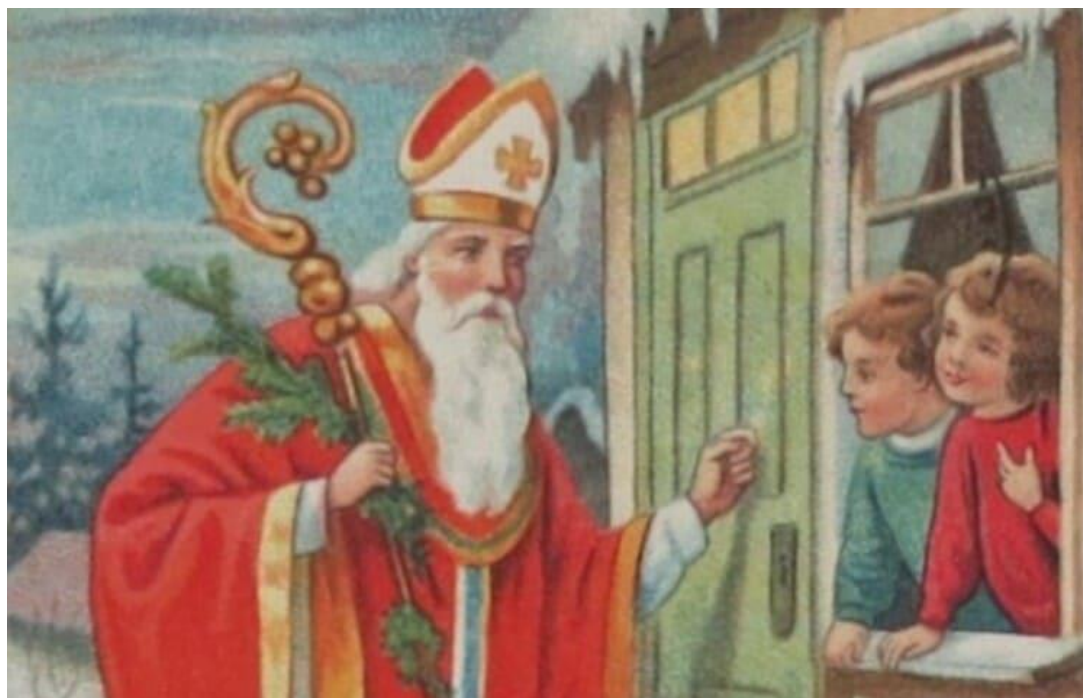
Je zobrazován s krátkými bílými vousy, mitrou a někde i se třemi jablky. Podle legendy těmito jablky vykoupil z nevěstince tři nevěstky, které byly dcerami zchudlého šlechtice, který neměl na jejich věno. Někde je zobrazován i s knihou hříchů. S dlouhými vousy je znázorňován posledních 100 až 200 let.

Lidé si v tento den odepřeli maso a alkohol. Konaly se výroční jarmarky, kdy z utržených peněz nakoupili teplé oblečení, ale i nějaké drobné dárky. Někde chodil dokonce i Ambrož, ten lákal děti na bonbony, a pokud se chytly, vyplácel jim pak metlou.

Chodit po staveních začal s příchodem první hvězdy na obloze. Mikuláše doprovázel anděl (nebe) a čert (peklo), někde Mikuláše dokonce doprovázela smrtka, ta děti zkoušela z modlitby. Anděl byl už v antice a představoval bůžka lásky Amorka, čert zase představoval satyra. U nás je čert rohatý bůh.

Mikuláš děti nabádal ke křesťanskému chování, učení se katechismu a odříkávání otčenáše. Za to děti dostávaly nadílku z ovoce ze zahrádky. A peníze dostávaly za okno, aby je rodiče nesebrali či si za ně nekoupili něco pro sebe, nebo aby děti dokonce neprodali na trhu s otroky.

Zdroj: Pořad ČT Naše tradice

Sv. Mikuláš (foto cesketradice.cz)

Informujeme

Heřmanický občasník, ročník 13, číslo 3. Vydává obec Heřmanice, Pov. MK ČR E 17534.

Redaktor Oldřich Bařka (oba), tel. 721 068 233, e-mail olda.bat@gmail.com

Za příspěvky od občanů nenese redakce žádnou odpovědnost. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit.

Grafická úprava Ivana Mrázová. Technické zpracování Martina Strnadová a Pavlína Reinhardtová.